

7/9005

SAYI : B.02.0.007.00/ 1211
KONU :Yazılı Soru Önergeleri

28.8.2009

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE**

İLGİ: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 13.08.2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-14725 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde Bakanlığuma gönderilen Adıyaman Milletvekili Sayın Şevket KÖSE, Ardahan Milletvekili Sayın Ensar ÖĞÜT ve İzmir Milletvekili Sayın Selçuk AYHAN'a ait yazılı soru önergeleri hakkındaki bilgileri içeren cevaplar ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Selma Aliye KAVAF
Devlet Bakanı

Dağıtım:

Gereği :

- TBMM Bşk.Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 3 Yazı (2'şer Nüsha)

Bilgi :

- Başbakanlık
(Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 3 Yazı

**ADYAMAN MİLLETVEKİLİ SAYIN DT.ŞEVKET KÖSE'NİN
7/9005 ESAS NOLU YAZILI SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR**

Ulusal basında yer alan bir habere göre; Türkiye'nin taraf olduğu Birleşmiş Milletler (BM) Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin gereği olan, çocuk hakları ihlalleriyle ilgili olarak 5 yılda bir verilmesi gereken rapor, ülkemiz tarafından verilmemiştir. Çocuk Vakfı bu konuda bir açıklama yapmış ve 1995-2000 yılları arasında bu konuda rapor verildiği; ama, 2001 yılından bu yana AB sürecini olumsuz etkileyeceği düşüncesiyle raporun verilmediğini açıklamıştır. Bu bağlamda:

SORULAR :

- 1) İlgili raporun hazırlanması ve BM'ye teslimi hangi aşamalardan geçerek ve hangi kurumlar tarafından hazırlanmaktadır?
- 2) Rapor hazırlanması hangi kurum, kuruluş, dernek, demokratik kitle örgütlerinin katılımıyla hazırlanmaktadır?
- 3) Raporların hazırlanmasında yeterli katılım ve uzman görüşünün alınmasına önem veriliyor mu?
- 4) Türkiye ilgili sözleşmeye kaç yılında taraf olmuştur? Bugüne kadar kaç rapor hazırlanmış ve BM'ye teslim edilmiştir?
- 5) 2001 yılından bugüne kadar rapor tesliminin yapılmama nedenleri nelerdir?
- 6) AB sürecini olumsuz etkileyeceği düşüncesiyle raporun verilmediği iddiaları doğru mudur?
- 7) Raporun hazırlanıp verilmemesini, çocuk hakları konusunda bir gerilemeye girilmesi olarak değerlendirmek olanaklı mıdır? Ya da raporun hazırlanıp verilmemesi sonucunda ülkemizdeki çocuk haklarında bir gelişme veya iyileşme olmuş mudur?
- 8) Ülkemiz çocuk hakları ihlali açısından diğer AB ülkelerine göre hangi konumda bulunmaktadır? Bu konuda hangi ölçütler kullanılmaktadır ve ölçütlerde ülkemizin sahip olduğu rakamlar, diğer AB ülkeleriyle karşılaştırıldığında ne durumdadır?
- 9) Bu raporun hazırlanmaması sonucunda kamuoyunda doğan, Hükümetin çocuk hakları konusunda üzerine düşeni yapmadığı yorumları konusunda ne düşünüyorsunuz?
- 10) Raporun hazırlanması sonucunda çocuk hakları konusunda ülkemizin ulusal ve uluslararası alanda ne gibi kayıplar olacaktır? Çocuk hakları konusunda bir gerilemede bu durumun etkisi ne olacaktır?
- 11) Raporun hazırlanmamasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

CEVAPLAR :

SHÇEK "Koordinatör Kuruluş" olma vasfı doğrultusunda, Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 44. Maddesi uyarınca beş yılda bir Ülkemizdeki uygulamaların Çocuk Hakları Sözleşmesi' ne uygunluğuna dair mevcut durumunu ve planlanan çalışmaları gösterir ülke gelişim raporlarını ilgili sektörler ile birlikte hazırlayarak Dışişleri Bakanlığı aracılığıyla Komiteye sunmaktadır.

Çocuk Haklarına Dair Ulusal Gelişim Raporlarının Hazırlanmasında Katılım Sağlayan İlgili Sektörler ise;

Ankara Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Başkent Üniversitesi, ODTÜ, Adalet Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Özürli İdaresi Başkanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Türkiye İstatistik Kurumu, Dışişleri Bakanlığı, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı, Ankara Çocuk Hakları Platformu, Ankara Barosu, Diyanet İşleri Bakanlığı, Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, İçişleri Bakanlığı, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Avrasya Stratejik Araştırmalar Merkezi'dir.

Çocuk Haklarına Dair Ulusal Gelişim Raporlarının Hazırlanmasında yukarıda belirtilen tüm sektörlerin ve ilgili alt birimlerinin temsilcilerinden oluşan dört çalışma grubu ile toplantılar yapılmış olup, söz konusu sektör temsilcilerinin görüşleri doğrultusunda çalışmalar yürütülmüştür.

20 Kasım 1989 tarihinde Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilen Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, ülkemiz tarafından 1990 yılında imzalanmıştır. 1994 yılında T.B.M.M' nce onaylanan Sözleşme, 1995 tarihinde 4058 sayılı yasa ile iç hukuk kuralına dönüşmüştür.

Çocuk Hakları Sözleşmesi (ÇHS) ile ilgili sorumlulukların yerine getirilmesi, Başbakanlığın 26.05.1995 tarih ve 356 sayılı yazıları Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) Genel Müdürlüğü "**Koordinatör Kuruluş**" olarak görevlendirilmiştir. Bugüne kadar Ülkemizin ilk ve birleştirilmiş 2. nci rapor olmak üzere **2 ana rapor hazırlanarak** BM'ye teslim edilmiştir. Ayrıca **iki farklı ek ihtiyari protokole** ilişkin de 2 rapor hazırlanmıştır:

- BM Çocuk Hakları Komitesi'ne **1999 yılında gönderilen Ulusal İlk Rapor'un sunumu, BM'nin 27.nci oturumunda 23 Mayıs 2001 tarihinde gerçekleştirilmiştir.**
- 2001 – 2006 yıllarını kapsayan birleştirilmiş 2.nci Ulusal Raporumuzun çalışmaları yapılan ek düzenlemeler sonucunda 2008 yılında Dışişleri Bakanlığına gönderilmiştir. Söz konusu rapor <http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/crcs55.htm> adresinde BM Çocuk Hakları Komitesi belgesi olarak yayımlanmaktadır.
- Çocuk Hakları Sözleşmesine **Ek Çocuk Satışı, Pornografisi ve Fahişeliğine İlişkin İhtiyari Protokol** ülkemiz tarafından imzalanarak ve 28 Haziran 2002 tarih ve 2499 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu **ihtiyari protokol kapsamında** ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum örgütlerinin katılımı ile hazırlanan

ülke raporumuz, **BM Çocuk Hakları Komitesine 17 Mayıs 2006 tarihinde sunulmuştur.**

- Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeye Ek Çocukların Silahlı Çatışmalara Dahil Olmaları Konusundaki İhtiyari Protokol ülkemiz tarafından imzalanarak 18 Mart 2004 tarih ve 25406 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Genel Müdürlüğümüz koordinatörlüğünde, ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum örgütlerinin katılımı ile hazırlanan Ülke Raporumuz Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesine sunulmak üzere **19.06.2007 tarihinde Dışişleri Bakanlığına gönderilmiştir.** Söz konusu raporun sunumu, **14 Eylül 2009 tarihinde Cenevre'de düzenlenecek olan BM Çocuk Hakları Komitesinin 52. oturumunda ele alınacaktır.**

Çocuk Hakları Sözleşmesine Dair Ulusal Raporlarımız ilgili tüm sektörlerin katılımı doğrultusunda titiz bir çalışma sonucunda hazırlanmaktadır. Ülkemizde Çocuk Hakları konusunda yapılan çalışmaların, AB sürecini olumlu etkileyeceği düşünülmektedir.

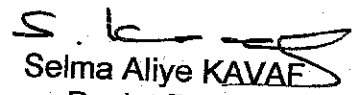
Genel Müdürlüğümüzün koordinatörlüğünde, Sözleşmenin ilke ve hükümleri kapsamında, ilgili bakanlıkların katılımı ve UNICEF' in işbirliğiyle, 1999-2000 yılları arasında gerçekleştirilen "Çocuk Hakları Tanıtım Kampanyası" çerçevesinde Ulusal Çocuk Kongresi düzenlenmiştir. Ulusal Çocuk Kongresinin en önemli çıktısı ise illerde Çocuk Hakları Komitelerinin kurulması kararıdır. Yetişkin ve çocuk olmak üzere her ilde oluşturulan bahse konu komiteler 2000 yılından itibaren çalışmalarını sürdürmektedir. Her yıl, Çocuk Hakları Sözleşmesinin kabul edildiği tarih olan 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları günü nedeniyle Türkiye'nin 81 ilinden gelen çocuk ve yetişkin temsilcilerinin katıldığı Ulusal Çocuk Forumları düzenlenmektedir.

Ayrıca, 2008 yılında düzenlenen IX. Ulusal Çocuk Forumunda TBMM bünyesinde 8 milletvekilinden oluşan Çocuk Hakları İzleme Komitesi kurulmuştur. Ülkemizde çocuk hakları konusunda, kamuoyunun duyarlılığı her geçen gün artmaktadır.

Yasalarımızda yapılan yeni düzenlemelerin, çocuk haklarına doğrudan ve dolaylı katkılarının olduğu bir gerçektir. Örneğin 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu ile çocuklara bakım, eğitim, barınma ve danışmanlık tedbirleri öngörülmüş ve bu tedbirleri uygulayacak kamu kurumları belirlenmiştir. Ayrıca 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunuyla 18 yaş altındaki tüm çocuklar sağlık güvencesine kavuşmuştur.

Çocuk Hakları Sözleşmesine ilişkin 2001-2006 yıllarını kapsayan birleştirilmiş Ulusal Raporumuz BM'ye Dışişleri Bakanlığınca gönderilmiştir. Raporun sunumu için BM Çocuk Hakları Komitesinden tarih beklenmektedir.

Saygılarımla.

Selma Aliye KAVAF
Devlet Bakanı